

GLASILO
SLOVEN-
SKEGA
PLANIN-
SKEGA
DRUŠTVA

PLANINSKI VESTNIK

XVII.
LETNIK
1911
ŠTEV. 10

Jungfrau in še marsikaj.

Janko Mlakar.

(Končec)

Najprej je priropotal s podstrešja čuvaj; nato so se prigugali vodniki in začelo se je običajno kuhanje in pripravljanje. Akoprav smo se žurili, smo zapustili kočo šele proti eni po polnoči. Pred vrati je bilo še precej mirno, ker nas je ščitila kočja, toda silno bučanje nam je napovedalo, da se bomo morala z viharjem hudo bojevati.

Navežemo se na vrv, nato se pa ob slabi svetlobi Inābnitove in moje svetilke lotimo ostrega Berglijevega grebena. Toda komaj smo dobrih deset metrov nad kočjo, že pritisne vihar in nam ugasne svetilki. Zastonj si prizadevam, da bi jo zopet prižgal; po mnogih ponesrečenih poizkusih jo vtaknem žep, da bi me ne ovirala pri hoji; kajti pozneje sem bil bolj navezan na tip kakor na vid. Inābnitu se je sicer posrečilo, da jo je zopet prižgal, a moral jo je zaviti v ruto, da mu bi je nagajivi veter zopet ne upihnil. Tako je vodnik prav malo videl, Lojze še manj, jaz sem pa lezel popolnoma v temi, ker sem se zibal kakih petnajst metrov daleč za zagrnenim »svetilnikom«. Tipal sem pred seboj s cepinom in sem se držal vrvi, ki mi je kazala smer.

Stvar ni bila posebno kočljiva, kajti zaiti nisem mogel; zato nam je pa toliko večjo preglavico delal vihar. Često je tako divjal, da nas je kar obračal nazaj proti kočji; tedaj smo se vselej globoko sklonili ter počakali, da je vihra čez naše hrbte odbučala navzdol. Zato smo se na grebenu dalj časa mudili, kakor bi bilo treba pri belem dnevu brez viharja.

Nekoliko boljše je bilo, ko smo stopili s skalovja na ledenik, ki pokriva zadnji del grebena. Ker so se oči navadile teme, sem kmalu zapazil sledi hribolazcev, ki so bili prejšnji dan na Jungfravi.

Stopal sem v njihove stopinje in hodil varno kakor po glavni cesti, s to razliko, da bi bil zdrčal več sto metrov globoko, ako bi se bil za pičel meter oddaljil od sledi.

Ko tako sam pri sebi hvalim pot in predevam cepin iz roke v roko, ker me je vkljub volnenim rokavicam prav pošteno zeblo, me naenkrat ustavi Inäbnit z zapovedujočim »halt«. Radovedno pogledam, kaj se je zgodilo, in vidim, kako je vodnikova razsvetljena ruta begala semtertja po ledenem grebenu. Zazibala se je na levo, potem jo je zavila na desno. Takoj nato se vrv napne, in šli smo naprej. — Precej široka razpoka, čez katero smo prišli po ozkem mostu, mi je kmalu pojasnila, zakaj je bila Inäbnitova ruta zaplesala. Tudi Inäbnit se je bil sledi držal. Tu mu nenadoma izgine stopinja in pred seboj zagleda široko špranjo: sneženega mostu, po katerem so hodili prejšnje dni hribolazci, ni bilo več, vzelo ga je pekoče solnce. Zato je moral laziti ob razpoki na desno in levo, preden je našel drug zanesljiv mostič.

Onkraj razpoke smo stopili kmalu na široki ledenik, ki se vzpenja precej strmo proti Spodnjemu Mönchjochu. Zaradi mnogostevilnih širših in ožjih razpok je bilo treba največje pazljivosti. Vrh tega je vihar zopet tako razsajal, da je vodniku parkrat ugasnila luč. Jaz sem mu sicer prigovarjal, da se ni treba truditi s prižiganjem, češ, da se v temi »izvrstno« vidi, a mož mi niti odgovora ni privoščil. Z veliko potrpežljivostjo je prižgal zopet svetilko, jo skrbno zavil v ruto, in šli smo naprej. Med takimi neprosto-voljnimi oddihi sem se vselej oziral okrog, da bi videl okolico; a kaj naj vidim? Nad menoj je migljalo neštevilno zvezd na temnem nebesnem oboku, a krog mene je bilo vse belo, kamorkoli sem pogledal. Zaman sem se trudil, da bi videl vsaj Mönch, ki je moral biti trdo pred nami.

Bilo je dobro uro, odkar smo bili zapustili kočo, ko prispemo na Spodnji Mönchjoch (3560 *m*). Za seboj zagledamo lučice, ki so se pomikale navzgor po ledeniku. To so bile partije, ki so šle za nami. Tuintam je kaka lučica izginila, kakor zvezda, ki ugasne na nebu, a kmalu nato se je zopet prikazala. Veter jim je ugaševal svetilke kakor nam. Ker je Inäbnit večkrat popravljal luč, sem imel časa dovolj, da sem opazoval ta mičen prizor. Bučanje viharja, ki je tu gori še silneje kazal svojo jezo, z zvezdami posuto nebo, bela ledena pustinja, ki je navidezno ni bilo konca, mikajoče se luči, vse to je name tako vplivalo, da se mi je zdelo, kakor bi bile te lučice duše ponesrečenih hribolazcev, ki begajo todi po ledenikih in iščejo pokoja.

Iz mojih sanjarij me predrami vodnikov glas, ki me je opozarjal na pazljivost. In te je bilo res treba. S sedla smo morali namreč po silno strmi ledeni brežini navzdol. Vedeli smo tudi dobro, da nas v dnu čaka globoka obrobna zev. Po dnevi je sicer stvar laglja in, rekel bi, brez nevarnosti, posebno če najdeš tako dobre stopnice, kakor smo jih mi; a v temi je že malo drugače. Najprej je izginila v globočino vodnikova svetilka, nato Lojze, in naposled sem jo moral tudi jaz pobrati za njima. V ledu sem otipal nekake luknje za roke in noge; teh sem se oprijemal in lezel previdno v negotovo temno globočino. Pri tem sem si kaj dobro pregнал vso bojazen z upanjem, da bom v družbi strmoglavili na oni svet, ako se kdo izmed nas prekopicne. No, prebasali smo jo srečno skozi. Ko pridemo slednjič po ozkem mostiču čez zevajočo razpoko, na položno »Večno snežišče« (Ewig Schneefeld), stali smo zopet na varnem.

Od tu naprej je bila pot naravnost idealna. Sneg je bil trd kakor steklo, tla ne preveč strma in tudi vihar se je nekoliko ulegel. Kaj sem hotel še več! Vtaknil sem roke v žep, cepin pod pazduho in se počasi gugal, kamor mi je kazala vrh. Kajti temno je bilo še vedno kakor v rogu. Hodil sem že precej dolgo, kar zapazim, da se ledenik nopenja. Iz tega sem spoznal, da se bližamo Gornjemu Mönchjochu (3618 m). In res se kmalu ustavimo vrh sedla.

Tu nas namreč sprejme zopet krepak veter in nam ugasni »svetilnik«. Vodnik je imel ravno še toliko časa, da je pogledal na uro, ki je kazala tri četrt na tri, potem je pa »objela tudi njega črna noč«. Jaz se za to nezgodo nisem dosti zmenil, ker sem taval ves čas v temi, a vodnik se je hotel na vsak način iz neprijetnega objema izviti in je toliko časa prižigal svetilko, da nas je došla partija, ki je bila prva za nami. Ker so imeli pri sebi dve svetilki, je Inābnit pustil nadaljnje prižiganje in udarili smo jo kar skupno navzdol. Med potjo smo izvedeli od prišlecev, da sta se dve partiji vsled viharja vrnili v kočo.

Onkraj sedla stopimo na Jungfraufirn in krenemo polagoma proti jugozahodu. Nekaj časa korakamo navzdol, potem jo pa mah-nemo skoraj po ravnem naprej. Zastonj se oziram na vse strani, kje bi zagledal kak vrh; a bilo je še preveč temno. Toda, kaj pravim, temno, bilo je vse le belo. Zdelo se mi je, kakor da bi bil velikan-skem svetišču, čigar obok je iz črnega kamena, posutega z demanti, stene in tla pa iz belega mramorja. Daleč pred menoj miglja večna luč, do katere pa ne morem; čim bolj se ji bližam, tem bolj se mi oddaljuje. Sčasoma sem se v to sliko domišljije tako vživil, da na-

posled res nisem drugega videl, kako pred seboj tisto brlečo lučico, krog in krog pa bele svetle stene.

Naenkrat pa ugasne »večna luč«, pred menoj se pojavijo temne postave tovarišev, stene se razmaknejo in odpre se mi pogled na ledene velikane, ki so se polagoma izvijali eden za drugim iz teme. Še par korakov, in iz jutranjega mraka nam stopi naproti Jungfrau, kakor bi bila ravnokar vzrastla iz tal. Na vzhodu se začne svetlikati in kmalu zagledamo pred seboj velikanski Aletschgletscher in gore, ki ga obroblija. Spoznali smo pa tudi, da nas najtežji del pota šele čaka.

Stali smo ob vznožju Rottalskega sedla. Nanj vodi silno razpokana ledena vesina, ki s svojimi štiri sto metri višine ne zbujajo posebnega zaupanja v hribolazcu. Marsikdo se je ob pogledu na to ledeno steno odkril Jungfravi, obrnil ji hrbet in odšel po ravnem Jungfraufirnu v Konkordijsko kočjo.

Da, Rattalsko sedlo, to so vrata sprejemnice deviške kraljice ki se včasih lažje, včasih zopet težje odpirajo.

Kadar pade malo snega in še ta naglo beži pred vročimi žarki poletnega solnca, tedaj je pristop na sedlo silno težaven in nevaren. Vso vesino pokriva led, trd ko steklo, in razpokan, kakor bi ga bil razdejal potres. Stopinjo za stopinjo si moraš priboriti s cepinom, in pazljivo iskati najboljših prehodov čez špranje. Gorje ti, ako nimaš zdravih živcev, trdne roke in hladne krvi! Ena sama napačna stopinja zadostuje, da omahneš in izgineš v eni izmed razpok, ki pod teboj odpirajo svoja temna žrela.

No, mi smo naleteli še precej dobro. Led je pokrival debel sneg in tudi mostiči preko razpok so bili trdni. Huda strmina nas pa ni ne strašila ne ovirala. Pritrdili smo si dereze na noge in začeli lezti po strmem, skoraj steni podobnem plazu. Inäbrit je popravljaval stopinje, ki so jih partije prejšnji dan izkopale, midva sva pa počasi stopala za njim. Paziti sva morala samo na to, da nisva stopala poleg stopnic, kar bi lahko imelo za vse tri hude posledice. Dasi sem stopal tako strmo, da bi se bil prav lahko vgriznil v koleno, vendar se nisem prav nič utrudil. Kajti pri vsakem koraku sem moral počakati, da je vodnik naredil, oziroma popravil novo stopinjo. Hočili smo torej prav počasi; a vkljub temu smo porabili od vznožja do vrha komaj pičlo uro. Manjkalo je par minut do petih, ko smo stopili na sedlo (3857 m).

Grozen je pogled na Rottalsko globel, ki zija pred nami. Navpične stene obdajajo cel sestav kaminov, žlebov in žlebičev. Dna

ne vidimo nikjer, ker je svet prehitro odsekan in ni prav varno pasti radovednost na ledenih tleh. A tudi skozi te divje stene pelje pot do Bernske kraljice. —

Dolgo časa so hodili Jungfrau obiskovat le iz Grindelwalda. Šele leta 1864. so trije Angleži s pomočjo domačih vodnikov poskusili lepi ponosni kraljici tudi iz Lauterbrunnena priti do živega. In res se jim je takoj prvi poizkus posrečil. Šli so naravnost po kuloarju, ki sega iz Rottala prav do sedla. Toda pot je bila vsled plazov jako nevarna in hribolazci so se je raje ognili ter šli v Grindelwald. Razume se, da to Lauterbrunnskim vodnikom ni bilo všeč. Zato so toliko časa iskali poti, ki bi bila varna pred plazovi, dokler je niso našli. Leta 1885. se je napovedalo šest pogumnih Lauterbrunncev k Jungfravi v goste in bili so tudi prijazno sprejeti. Izbrali so si pot iz Rottala črez jugozahodni greben. Pozneje so nevarna mesta zavarovali z vrvmi in s klini in tako privabili hribolazce. Pot je pa vkljub varnostnim napravam še vedno dovolj huda.

Jaz bi si bil sicer rad ogledal, po katerih žlebovih se pleza gori, toda tovariša sta me tirala kar naprej. S sedla krenemo strmo na desno navzgor. Tu je pa že sam led in o stopinjah nobenega sledu. Izravnali so jih prejšnji dan solnčni žarki. Krepko maha lnābnit s cepinom, da lete ledeni kosi na vse strani. Počasi, a varno, lezemo vedno višje in višje. Naenkrat nas ustavi navpična ledena stena. Moramo na ozki greben, ki venča nebotične Rottalske stene. Par korakov lezemo skoraj popolnoma vodoravno nad njimi, nato se pa povzpnejo po skalovju na strmo ledeno vesino, ki sega prav do vrha. Še parkrat zajoje cepin in na vrhu smo.

Ker je vlekla mrzla burja, polegli smo takoj na ledena tla in to jako previdno, ker je na vrhu prav malo prostora, a ravnega skoraj nič. In razgled? vprašate me morda radovedno. Prijatelj ljubi, pojdi sam gori in poglej si kraljestva, ki ti jih bo razkazovala kraljica Bernskih gora; kajti popisati ti jih ne morem. Kdo bi pač naštel vasi, sela, mesta, reke, jezera, širne planjave in ozke doline, prostrana ledena morja in nebotične stene, zelene planine in temne globeli, ki se vrste v nepregledni vrsti krog ledenega prestola Jungfrave! Kako bi mogel popisati valovanje meglene morja, iz katerega vstajajo in zopet izginjajo nepregledne množice ledenih vrhov! Najlepši opis bi bil le slaba podoba, dá, potvara resnice.

Priznati moram, deviška kraljica mi je bila milostna, pokazala mi je svoje najlepše dragulje. In jaz sem se ji skoraj nehvaležnega izkazal! — Kajti moje oči so bile neprenehoma uprte tja proti jugu,

kjer kraljuje visoko nad Zermattskimi gorami vitežki Matterhorn; želel sem si peroti, da bi zapustil ljubeznivo devico in splaval čez ozke soteske, pestre planine in široke ledenike v kraljestvo mrkega M. Cervina.

Razžaljena kraljica se je pa takoj maščevala nad menoj. Dihnila je vame, da sem se kar stresel; tako ledena je bila njena sapa. Začelo me je neusmiljeno zebsti in vroče hrepenjenje po Matterhornu se je mahoma ohladilo. Porival sem roke globoko v žepe, tolkel z nogo ob nogo, da so dereze kar zvene, a zeblo me je vedno huje. Klical sem solnčne žarke na pomoč, a nagajiva megla jim je zagradila pot. Zato sem rad ubogal vodnika, ki naju je opomnil, da smo že zadosti prezebali in da se morava posloviti od ledene device.

Ozremo se torej še enkrat okrog, potem se pa napotimo navzdol. Mimogrede nama vodnik pokaže v sneg izkopano jamo, kjer so našli pred nekaj dnevi zmrzlega hribolazca. Dva Zürichčana, Seese in Beese, sta se namreč podala brez vodnika skozi Rottal na Jungfrau. Bila sta že blizu vrha, kar strmoglavita oba v globočino. Seeseju se je posrečilo, da se je med potjo oklenil neke skale ter se tako ustavil; a pri tem se je utrgala vrv in Beese je tresčil v globok žleb ter se ubil. Seese spleza nato na vrh, vkljub temu, da je imel zlomljeno nogo. Tu si izkoplje v sneg jamo, se ovije z vrvjo in leže. Najbrže je upal, da pride kaka družba gori in ga reši. Toda revež je zastonj čakal. Šele štiri dni pozneje so ga našli zmrznjenega. — Seveda, kako se je prav za prav zgodila nesreča, tega pač ne ve nihče. To se da le sklepati iz pretrgane vrvi in nahrbtnika, ki so ga našli na neki skali blizu vrha.

Pot navzdol je bila prav prijetna; ker je že solnce sililo tuintam skozi meglo. Zapustili smo pa vrh ravno o pravem času. Kajti srečali smo med potjo našo partijo, ki smo jo bifi prehiteli, ne sedlu in še dve drugi, ki sta prišli iz Konkordijske koč. Vsi bi ne bili imeli prostora na vrhu: Veseli smo bili, da jih nismo srečali pod sedlom, kajti tam bi bilo izogibanje jako nerodno.

Ko pridemo na sedlo, nam je bilo že precej toplo. Ogrela sta nas hoja in solnce, ki je zmagovito prodrlo skozi meglo. Imeli smo čaroben pogled na prostrane ledenike, ki so se kopali v solnčnih žarkih; posebno krasna sta bila pa Mönch in Trugberg (3933 m), ki sta se kar blesketala v svojih ledenih oklepkih. Tuintam so se še ovijale megle posameznih vrhov, a kmalu jih je zagrabil veter ter jih neusmiljeno trgal, dokler se niso pogubile. Včasih je še prijadril kak svetel oblaček, sukal se nad širokim Aleškim ledenikom in po-

lagoma izginil za temnimi obronki Fiescherskega grebena; kmalu se je razpenjalo nad nami čisto nebo, ki ga ni kalila niti najmanjša meglica.

Ko pridemo s sedla na Jungfraufirn, se malo ustavimo, da potolažimo želodec, ki je neusmiljeno tirjal svoj davek. Človek res nikdar nima miru; komaj smo odgnali mraz, že se je oglasila lakota. Prijeten je bil pa le tisti počitek pod Rottalskim sedlom. Ležali smo lepo na solncu, gledali tja doli po ravnem Konkordijskem trgu, in občudovali različne »Horne«, ki se v silni strmini dvigajo iz njega. Jaz bi bil rad še dolgo tam ostal in gledal v bleščeči se svet, a vodnik je silil naprej. Govoril je tako prepričevalno o mehkem popoldanskem snegu, v katerega se človek pogreza kar do pasu, in o drugih nevarnostih, ki preže na hribolazca v ledenih pustinja ob solnčni vročini, da sva jo kar pobrala za njim. Sploh naju pa niti vprašal ni, če hočeva za njim. Natvezel naju je na vrv in tiral naprej.

Sedaj sem vsaj videl, kje hodim. Na levi smo imeli ves čas noter do prvega Mönchjocha severni greben Jungfrave in stene južnega »Menihovega« pobočja. Tam, kjer se oba soseda srečata, je ozka ledena škrbina, ki nosi imenitno ime Jungfrauoch (3560 m). Dosedaj je bilo še prav malo hribolazcev, ki so lezli čez ta težavni prehod in nekaj jih je že poplačalo svoj drzni poskus z življenjem. Ko bo pa otvorena postaja »Jungfrauoch«, bo tudi ta lepi košček Jungfraufirna večkrat kar posejan s praznimi steklenicami, odprtimi skatлами in čokoladnim papirjem.

Zadnji del ledenika med Mönchom in Trugbergom (3933 m) je nekoliko napet in še precej razpokan. Ker solni žarki še niso mehčali snežnih mostov, smo brez vsake težave prekoračili razpoke in jo nato udarili kar naravnost proti Gornjemu Mönchjochu. Še danes se mi čudno zdi, da nisem ponoči zašel v kako špranjo, ko sem todi kolovratil brez vsake skrbi, s cepinom pod pazduho in z rokami v žepih.

Vrh sedla se še enkrat ozremo na Jungfrau in ledenike ob njenem vznožju; nato se pa spustimo urno v kadunjo Večnega snežišča. Tu je bil sneg že nekoliko bolj mehek in tudi solnce je začelo pošteno pripekati. Hiteli smo na vso moč, da bi našli most čez obrobno zev pod Spodnjim Mönchjochom še trden. No hvala Bogu, ta je še v senci; strma vesina še ne pusti solnčnim žarkom do njega. Urno stopimo čez, povzpemo se po strmih stopnicah navzgor in smo na sedlu. To je šlo pač vse hitreje kakor davi, ko smo v temi

lezli v globočino. Nekoliko sitnejša je bila pot po grebenu do koč, ker je bil sneg jako omehčan in skalovje precej opolzlo. Rabili smo z vrha Jungfrave s počivanjem vred ravno štiri ure.

Po kratkem počitku se poslovimo od prijaznega čuvaja in onih hribolazcev, ki jih je davi veter pognal nazaj v »jaslice«, ter odrinemo proti Eismeeru. Hodili smo tako urno, da smo bili v pičli uri že tam. Na postaji je vladalo isto vrvenje kakor prejšnji dan. Zato se nisva dolgo mudila, marveč sva se kmalu odpeljala proti Scheideggi. Zvečer sva bila že v Interlakenu.

Svojo turo sva izvršila ravno o pravem času; takoj drugi dan je nastopilo deževno vreme, ki naju je pognalo domov.



Zeleniške Špice.

Pavel Kunaver.

(S 4 podobami in 1 obrisom).

Ze mnogo turistov je obstalo in strmelo v divji kot pod Zeleniški Špicami; »kak kraj je to?« so se vpraševali. Odgovora jim ni dala nema tišina in korakali so dalje po skoraj ravni poti še globoko pod pastirsko koč pod Kamniškim Sedlom.

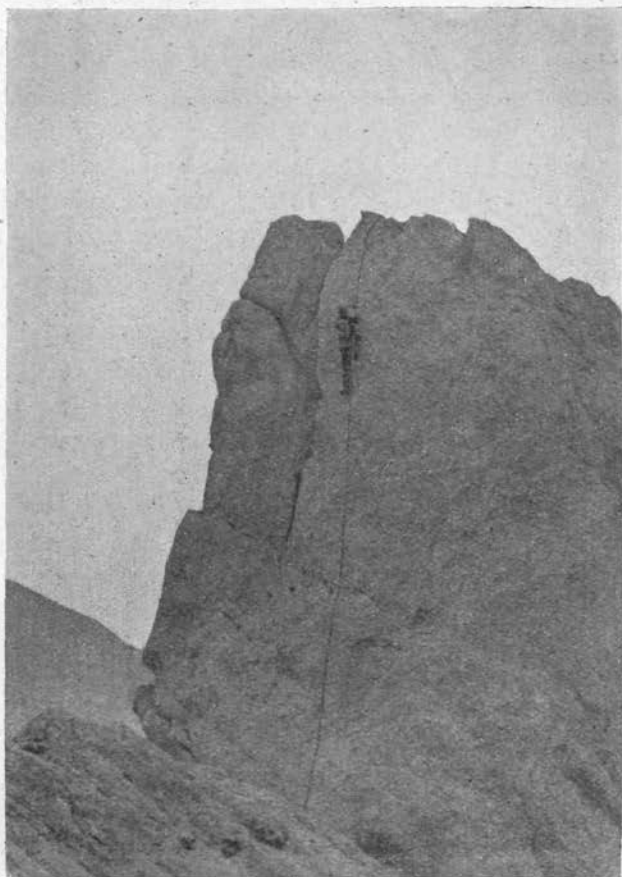
Res, komaj tričetrt ure od Bistriške Koče proti Sedlu se odpre pogled proti vzhodu, a se takoj ustavi na mogočnih zidovih še nedotaknjene prirode! Tu sem še ni stopila noga tistega turista, ki mu je turistika le v bahanje. Svet je še ta kraj.

Divja koza prosto skače... Lovci imajo svoje komaj vidne steze, za markacijo — rudeča je redka — služijo zarezljaji v drevju, vsakih deset korakov se izgubi v ruševju, pelje čez skalovje, kjer kažejo sledove bele črte, nastale od udarcev surovo podkovanih črevljev.

Tu sem je zahajal že več let g. Brinšek — hodil sam in nosil od tam slike, ki smo jih imeli dovoljenje gledati mi. Naša mlada moč je hitela izven potov, hrepenela po praznični samoti v neznano gorsko samoto — želela v skalovje — neznano kam — poiskusiti vse naše moči, izrabiti vse, kar nam je mogoče. In lani spomladi nas je vzdramil g. B.: »Gospodje! V Zeleniške Špice!«



Večerna zarja je umirala in prve zvezde so trepetale na brezkončno visokem nebu. Šumljala je Bistrica, mi pa smo peli. V tuje, dosedaj popolnoma neznane kraje nas je peljal g. B., štiri hrepeneče mladeniče.



1. Zeleniške Špice: navpična stopnja.

Trem prijateljem so se že naprej krvili prsti od želja po plezanju v tujih, dosedaj neoskrunjenih svetiščih narave, meni pa se je zahotelo po neskončnem miru, na krajih, kjer še ni nikdo motil naravnega veličanstva.

Na Kopiščih smo kakor strahovi hodili okoli hiše; odložili smo nahrbtnike in cepine. Zamolkel naš govor v miru, ki ga moti le tu in tam ponoči čudni smeh sove, je zbudil starega gozdarja. V plašč

zavit je stopil stari mož sivih las in sive brade na prag svoje hiše in vprašal po naših željah.

G. B. ga je — gotovo ni bilo prijetno vstati sredi tihe noči — nekoliko potolažil s nekaterimi fotografijami; ko je spoznal v njem gospoda v »rujavi žametni obleki«, je bil stari gozdar takoj zelo prijazen in potrpežljiv.

Zakopali smo se pod streho v seno, a žepna budilka tovariševa nas je poklicala zgodaj; noben ptič se še ni oglasil, a konture visoke Skute so postale določnejše, nam v znamenje, da se bliža jutro.

Kakor takrat, ko sem pred leti prvič stopil v svetišče Talije, tesno in svečano mi je bilo v prsih pri vstopu v dolino Bele. Kmalu smo krenili na levo po stezi do slapa Orgljice; žal, da je bil slaboten. Nekaj vode se je plazilo čez mahovite stene in pričalo, da je mogočen, kadar je stanje vode ugodno.

Z mrzlo vodo smo napolnili čutare. Na desno od slapa je peljala naša steza — lovska pot — čez prodnat hudournik v serpentinah navzgor; a le par minut; nato preide steza na steno, zelo položno in poraslo z drevjem. Kmalu smo stopili v krasen bukov gozd, še nedotaknjen; to priča debela plast humusa, pokrita z listjem in suhimi vejami.

Komaj vidna je postala steza. Vспенjali smo se na levi strani jarka, ki se vleče dalje v Belo. Za hip se je izgubila steza v grmovju, pa kmalu smo zopet našli sledove lovskih črevljev na strmem pobočju. Pobočje je postalo strmejše in sledi so peljale na desno v jarek in izginile v produ. — Torej po hudourniku naprej! To je bila prijetna pot!

Pogled nazaj nam je pokazal daljna polja v solnčnem svitu in predgorje v jutranji luči. Čas je ukazoval in mi smo bili pokorni. A ustavili smo se! Kar se zažare na levo nad nami Špice, ostre in zobate.

»Kavljev bo treba«, smo ugibali; pozneje pa se je pokazalo, da jih ni treba. Zaželeli smo si biti že tam gori na onih vrtoglavih robovih, ki smo jih videli le, če smo upognili glavo nazaj, da nas je zbolel vrat. — Novih močij smo zadobili v noge in hiteli smo naprej.

Izstopili smo iz žleba na njegovo desno pobočje in zopet smo našli komaj vidno stezico! Žleb je prehajal na naši levi strani v divje soteske z mračnim dnom in rudečimi stenami. Nas pa je peljala stezica pod mogočnimi galerijami, izgubila se je med drevjem in stali smo v nekakem skalnem labirintu. Vendar je izhod prav lahek. Na desno ne bodeš šel, ker ti zabranijo stene, na levo ne moreš,

ondi pada v temni žleb strmo, s travo in mahom poraslo skalovje. Torej naravnost dalje nad drevjem in skalami in zopet si na stezici!

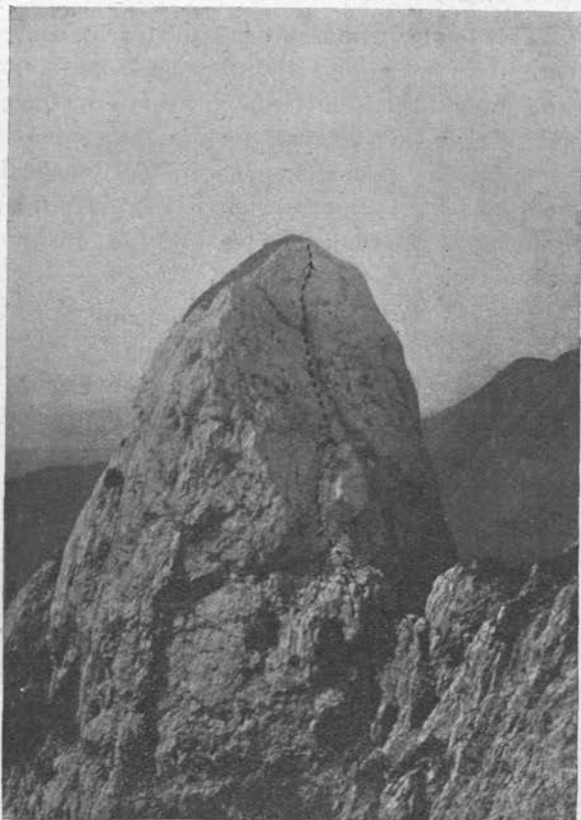
Drevje je jelo ginevati — ruševje ie prevladovalo, dospeli smo do poševnih plošč in po njih na levo se držimo navzgor. Rastline so se naselile po razpokah, ki jih je naredila voda v davno minulih časih. Macesni in žilavo ruševje nam je brzo pomagalo čez plošče.

Svet se je tu odprl, gozd ni mogel več za nami, ostal je na meji, za katero se mora kruto boriti z gorskimi elementi. Še kakih sto metrov smo šli navzgor — in stali smo nad žlebom, ki smo ga pred kakima dvema urama zapustili.

Iskali smo prehoda. Da bi šli tja proti Sedlici in od ondot nazaj na desni breg? Ni kazalo, izgubili bi ure časa. Črez torej! Dolgi Ivan je šel na levo po majhnem grebenu in je izginil v globini. Oba mlajša prijatelja Ivana sta sledila gosp. B. na desno po skromni polici v steni in sta

bila na cilju. Jaz sem jim sledil ter se po kratkih minutah dela oddahnili v dnu žleba ob curljajoči vodi. Nekoliko smo počivali. — Levi breg je bil zložnejši — in stezo smo ugledali!

Od žleba smo se dvigali na levo povprek ob ruševju, črez dolomitast plitev drug žleb zopet strmo navzgor po stezi in pod divji hudournik, prihajajoč iz masiva Zeleniških Špic na naši levi strani.



2. Zeleniške Špice: »Staničev Vrh«. (S sev.-vzh.)

Tu smo si pošteno privoščili, kar nam je nudil nahrbtnik, in stekali smo se na solncu. Nato smo poskrili nahrbtnike in cepine med skaie. Le dve vrvi in pa vrvico za zanjke smo vzeli s seboj. Po kratkih minutah smo prišli do prve zapreke. Na levo gladka stena, na desno gladka, poveznjena stena, vmes pa zagvozdna skala. Drug drugemu smo pomagali in odbrzeli naprej po vedno bolj se zoževajočem žlebu med silnimi stenami.

Pa smo obstali in se čudili delu vode, ki je stalo tu pred nami. Tudi tu so se strmile gladke stene, tvoreč ozek kot in braneč vsak prehod; pri dnu žleba je zijala črna razpoka in če si stopil v žrelo, se je svetilo nad teboj nebo. Prehod je bil torej najden! Temnorujave, gladke mahaste stene so me obdale. Prijema ni bilo na mokrih stenah; a med obema je bila zagvozdna skala! S pomočjo te in s zagvozdenjem telesa sem se prirnil skozi to, kakih 5 m visoko žrelo.

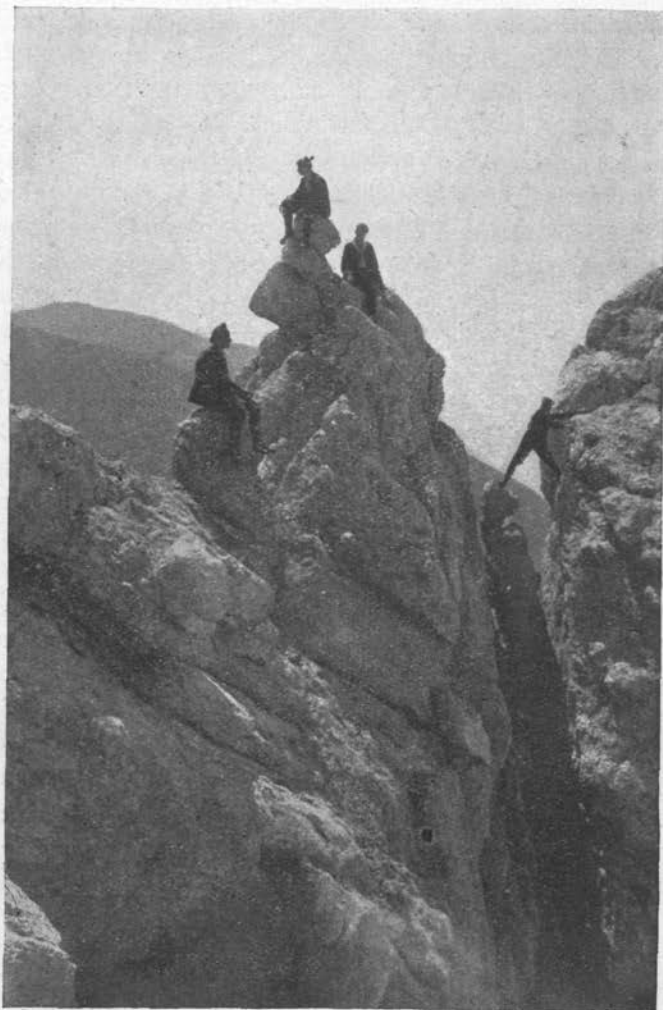
Kakih 30 m potem smo zapustili žleb, ki je postajal od tam naprej vedno strmejši in glajši. Izhod je bil precej neroden. Povzpeli se je bilo treba čez 2—3 m visoke stopnice, mokre in z redkimi prijemi. Od tu smo se dvigali popolnoma lahko po strmi, dolomitasti steni na levo povprek.

Malo je popihalo, par potegljajev po kratkem kaminu in gledali smo skozi škrbino na Planjavo in doli v globino! — Na škrbini ni bilo prostora niti za dve osebi. Zato smo zlezli na levo na greben in se vsedli vsak na svoj vrh, noge pa so visele v globino. Na levo od nas se je raztezal divje razsekan greben. Nad njim je kraljevala gladka, elegantno se vzpenjajoča skalna glava. Izza nje so se jele plaziti bele megle, jug je bil že tudi zadelan z oblaki. Zato smo splezali nazaj na škrbino in od tod pričeli pohod po vzhodnem delu grebena.

Tovariš I. M. mi je stopil na roke in potem na rame, Ivan K. pa se je splazil ob južni strani bolj po rokah kakor po nogah, ker okovani črevlji niso prijeli nič.

Od grebena dalje ni bilo posebnih težkoč. Delalo je vse telo in vsi smo se pri tem delu oživeli. Po kratkem plezanju navzgor smo stopili na osamljen vrh na grebenu, morda kakih 15 m dolg. Hoteli smo dalje — a skoraj 12 m globoko pred nami je zazijala škrbina. Brž je bila zanjka narejena in nataknil sem jo na skalni nos; nato sem vrgel konec vrvi v globino in hitro smo bili tudi mi ondi. Fotograf, tovariš Ivan, je povzel ta kraj.

Posebnega v plezanju se nam od tu naprej ni nudilo več. Strmo smo plezali po grebenu na nov vrh; od tu smo čisto lahko prešli na naslednjega, ob enem najvišjega. Tu naredi greben velik



3. Na grebenu Zeleniških Špic.

ovinek in je še kakih 150 m dolg ter se nato spoji z masivom Planjave. Na tem zadnjem vrhu sva se vlegla s tovarišem I. M. na mehko zeleno trato. On si je pokrill glavo in sladko zaspal.

Tu se konča naša prva tura. — —

Bilo je 14 dni pozneje. Še pred solnčnim vzhodom smo odrinili iz kočice pri izviri Bistrice.

Visoko nad Galerijami na položni poti, v polmraku smo ugasnili svetilko in tavalili v negotovosti dalje. Ko smo stopili prvič na jezdno pot, je bilo nebo na vzhodu svetlo in nad Britofi so se dvigale mrke stene Zeleniških Špic, nedostopne. Iskali smo vstopa v Britofe, odkoder smo imeli namen splezati na greben naših Špic in od tam polezti na vzhodne vrhove, ki smo jih bili pri zadnji turi gledali.

Zedinili smo se, da gremo še dalje do tja, kjer se pride v eni uri hoda iz Bistrice do jarka, ki se vleče proti Sedlu. Pri tem jarku krene stena na desno strmo navzgor do male trate sredi bukovega gozda in nato na levo pod Branine stene in dalje proti pastirski koči.

A mi smo zasledovali pot le še do imenovane trate; tu smo jo zapustili in smo jo na desno udarili med bukvami navzgor pod pobočje Planjave. Markirali smo si pot z zarezi v debela dobro vidnih dreves. Dolgo nas ni spremljal prijazen bukovi gozd. Vedno strmejša se je dvigal svet in odprl se je nam večkrat pogled proti našemu cilju, ali pa se nam je mudil pogled v obupni boj rastlinja z elementi. Divje, raztrgane stene, ki smo pod njimi jeli prečkati Planjavino pobočje proti vzhodu, so se že borile za svoj obstanek z vegetacijo. Zveržene bukve, polomljene smreke, divje raztrgano dolomitasto pobočje zadnjega obstanka Zeleniških Špic, vse, vse priča o velikosti naravnih močij.

Srečo smo imeli! Vedno smo izvohali kako stezico, držali smo se pod stenami Planjave, visoko nad temnim žlebom na naši desni. Greben je bil od te strani silno divji; zob pri zobu, toliko da je še stal. Končno nam je prodiranje po pobočju zaprla gladka stena, padajoča doli od Planjave, in navzdol smo morali prečkati v bližino žleba do zadnjih ostankov snega na prod.

Zopet se držeč leve, smo se dvigali po produ in po navaljenih skalah precej visoko in smo stopili — tu med divjimi stenami — v krasen gozd. Kakor oaza, neogrožen in zavarovan je bil. Tu smo našli bukve, ki jim še ni valeče se kamenje prizadejalo ran in jim ni upognilo lepega debla. Tako so se morda preživele stoletja.

Redki macesni med bujno razvitim ruševjem so bili meja, čez katero se ni drznilo nobeno drevo. Od tu smo imeli razgled na celo skupino Zeleniških Špic; saj pa smo tudi stali že pod njimi. Onih groznih nedostopnih sten — ni bilo več, kamini so jih pretrgavali in pot čez nje so nam pokazale divje koze. Cela tropa jih je bilo.

Bežale so pred nami, dasi smo bili čisto mirni. Lepo je bilo videti te vitke živali, ko so se v lahkem teku dvigale in so se bližale onim divjim grebam, našemu cilju. Le malo časa nam jih je bilo dovoljeno gledati; pokazale so se na grebenu, razločno so se odbijale njih prožne postave na jasnem nebu, nato so izginile na južno stran.

Samo konec njihove poti smo videli, a zasledovali smo jo z očmi od tam, kjer smo jih zagledali, in spoznali smo, da pretrgava vso steno orjaška polica, segajoča od nam nasproti ležečega brega do vrh grebena. »Za njimi«, je vzkliknil Ivan.

Sicer v senci ležeča stena Zeleniških Špic je od blizu izgubila prejšnjo mrko grozoto. Veselo smo hiteli proti njej čez visoko, nenavadno bujno ruševje nekoliko navzdol in nato v jarek pod rudečimi stenami, kjer ni bil niti en prijem zanesljiv. Iz jarka smo se dvigali zopet po tratih med ruševjem kakih 50 *m* — in stali smo ob vzhodju naše stene.

Vstop je bil lahek; kratek strm žleb in nato izstop iz njega na levo v skalovje. Vsa velikanska polica, strma in sestavljena iz manjših polic, prodov, stopnic in žlebičev se lahko deli v tri dele: vstop z zmernim plezanjem, lahka sredina in opasen konec. Plezali smo precej strmo po deloma zanesljivem skalovju morda kakih 100 *m* visoko. Preje pa smo si obuli plezalke, da je šlo hitreje naprej, ker okorni podkovani črevlji so le neradi obstali na gladkih skalah.

V kratkem je teren postal lažji, položnejši. Z zanimanjem smo zasledovali v humusu odtise ostrorobih parkeljcev divjih koz. Polica se je še bolj nagnila in pričela izgubljeni izraz police. Vsi sledovi so izginili. Tu je bilo, ko smo gledali divje koze postajati: iskale so stopinj.

Zazijal je pred nami žleb, globok in teman, izgubljal se je na steni pod nami v globočino. Tam z one strani, niti 100 *m* oddaljen, je bil greben. Počasi smo se plazili na levo v kot žleba. Izhod iz njega pa je bil precej eksponovan. Tu, kjer smo plezali mi, niso mogle koze. Šle so bržkone nižje spodaj. Pritisnjen na steno je vsak izmed nas premagal te zadnje ovire. Nekaterikrat smo se potegnili čez skale — in pogledali smo z majhnega sedelca globoko v Belo.

Od tu, kjer nas je danes prvikrat obsijalo solnce in odkoder smo strmeli v svetle južne kraje, se nam je na levo ponujal vrh, ki smo na njem pri zadnji turi sedeli: v kratkem bi bili lahko ondi. A nas je gnala želja na desno! Tam zadaj za mnogimi vrhovi, molečimi iz grebena, mora nekje biti ona gladka glava, ki smo jo od

te strani želeli preplezati. Nemudoma smo se odpravili naprej. Teren pa, ki je pokazal tu na južni strani drugačno lice, nas je prisilil, da smo zopet obuli okovanke. Obšli smo raztrgani vrh kakih 10 m niže. Le takoj v začetku se nam je stavil napoti siten prostor čez žleb na južni strani. Tu smo prvokrat rabili vrv.

Planjava

Staničev vrh Korošica



4. Zeleniške Špice. (Od jugozahoda).

----- Pot s »Staničevega Vrha. ×××× Pot z Britofov po polici na greben.

Strmo, a lahko smo nato prišli na prvi vrh in sedli. Videli pa od tod nismo drugega (ker drugo nas ni več zanimalo) nego tam proti jugozahodu gladki strmi vrh, naš današnji cilj.

Silna gladina tega tako lepo oblikovanega vrha nas je osupnila. Vso gmoto pa je pretrgavala od spodaj navzgor tanka zarez. V sredini razcepljena, na levi se je kmalu izgubila, na desno je pa držala do vrha. Do vrha priti smo imeli komaj iskrico upanja. Do naslednjega sedelca je bilo prijetno plezanje. Od tu dalje smo morali na strm vršič. Komaj izražena polici na desno nas je privedla na prodnato pobočje in nato na vrh; a tu se je bilo bati, da se vse skupaj zruši in zgrmi na severno stran proti Britofom; tako se je vse zibalo. — A pogled naprej nas je opogumil.

Hiteli smo proti zarezi. Tu smo hitro zamenjali okovanke s plezalkami ter si ogledali, kje naj se lotimo vrha. Severna stena je popolnoma gladka in navpična, južna tudi, a severozahodna stran od škrbine navzgor nam je pokazala Ahillejevo peto. Že preje omejenjena zareza je postala tu široka. Izbrali smo si desni del, ker mu nismo videli konca. Uravnali smo vrv, splezali smo čez navaljene bolvane k vznožju zarezne in smo pričeli svoje delo.

Šlo je lažje nego smo si mislili, ker so nam izvrstni prijemi mnogo pripomogli. Prijatelj Ivan M., ki je plezal naprej, pa je obstal tam, kjer se je zareza razcepila na desno in levo. Skala je bila tu previsna, Ivan se je privezal na vrv in, stiskajoč se v razpoko, se je spustil v nje desni del. Imel je kmalu za sabo kočljivo mesto in tudi ostali lahki del do vrha. Potegnil je za sabo svoj nahrbtnik in tovariševega; ta mu je sledil. Jaz nahrbtnika nisem odložil, ker sem se zanesel na vrv. Zato bi bil za predrzno zaupanje kmalu kaznovan; kajti nisem se mogel splaziti po notranjosti zarezne, ampak telo je moralo plavati zunaj njega nad gladko, navpično severno steno. Le leva roka je imela prijem in telo moralno oporo v vrvi.

Vsi smo žareli veselja. V svojem navdušenju za našo lepo gorsko stvar, smo ta doslej v specialki z 1808 m zaznamovani vrh imenovali »Sta ničev Vrh«.

Žal, da je bil potekel čas. Po kratkem počitku smo zapustili vrh in smo šli navzdol na jugozahodno stran. Izvanredno prijetno je bilo tu plezanje po lahkem skalovju vrhu grebena, ko je pogled hitel, kamor je hotel. Britofi so imeli zopet vse barve planinskega raja — le jesen, bližajoči se čas miru, se je zrcalila v njih.

Vedno niže smo se spuščali, grebena se držeč, dokler nismo zapustili skalovja, poslovivši se od njega v kratkem kaminu.

Greben je bil od tu dalje raven, ves porasel z bujno travo in ruševjem. Na to se je jel zopet dvigati in je tvoril oni skalni del, ki se vidi s poti od pastirske kočje do Sedla, kakor žaga. A ta del smo obšli na južni strani po lovski stezi navzdol, nato smo se dvignili po bukovem gozdu zopet pod Dedca, ki stoji konec grebena Zeleniških Špic. Globoko, globoko se je pokazala lovska kočja v Bistrici. Še nekaj časa smo sledili stezi, ki je vsak hip izginjala, končno smo se jeli spuščati po strmem bukovem gozdu navzdol v jarek pod Galerijami.



Kaninska in Mangrtska skupina.

Dr. Henrik Tuma.

(Dalje.)

a) Vrh Krnice (2235 m).

Dne 29. julija 1910 sva odrinila z Mlekužem ob 3:45 zjutraj po stezi pod Logmi. Pred ronkom (Abfall) je dober studenec. Zavije se nad njim na levo po gozdni stezi v strmi bok hriba, ki je porasten z redkim bukovjem. Hoda je skoraj celo uro, zato se tod imenuje Dolgo Brdo. Nad njim je Počivalo. Potem je položnejši in gostejši gozd. Iz njega se stopi na Planjo. Tu je stara lesena bajta za vrharje. Dospela sva tja ob 5:15. Vrharje imenujejo Bavškarji drvarje in pastirje, ki delajo in prenočavajo na vrhovih. Nad Planjo do pod pečino se imenuje »V Koteh«, nad njimi Kobilica (2113 m). Pot zavije na levo pod Kotmi nekaj časa nizzdoli v plaz izpod Male Krnice, potem v Malo Krnico in na Vrh Male Krnice, enako visoke kakor Kobilica, 2113 m. Odtod se gre ravno po razu ali, kakor pravijo Bavškarji, po obrezu. Na zadnji vrh sva stopila ob 7 uri 15 minut.

Bila je prva moja tura l. 1910; zato sem hodil od Bavšice na Krnico tri in pol ure, vštvevši odmore. Krnica je pravzaprav ime gorskega dola pod vrhom, kajti Krnica pomeni povsod v Julijskih Alpah le »Kar«. Med točkami 2113 (Kobilica), 2235 in 2238 je Gorenja Rupa in nižje doli Dolenja Rupa. Po dolih se imenujejo vrhovi: 2113 m = Vrh Male Krnice, 2235 m = Vrh Krnice, 2238 m = nad Rupo ali Vrh Rupe v Oblici. Ložanje imenujejo oba vrhova (2235 m in 2238 m) skupaj v »Gornjem Grade«. Vsa pot iz Bavšice na Krnico je lahka, prav navadna in tudi jako hvaležna tura. Krasno vreme in lep razgled sta me zadržala na vrhu skoraj tri ure. Zanimal me je najbolj mejni Trentski lanec od Pelca do Grintavca. Na Krnico pelje še lažja pot od Kluž čez Izgora na Malo Krnico in na vrh. Nekoliko težja pot je iz Bavšice čez Rupe. Tod sva odstopila.

Odstop vrha je dvojen: Na desno po glavnem razu proti 2238 kakih 80 do 100 m precej eksponovano, po golih strmih plateh, tako da je svetovati preobuti se v plezalke ali pa navezati dereze. Potem gre strmo doli v plaz. Letos, ko je sneg ležal pozno do avgusta, bi se lahko predrsala cela Velika Rupa. Kdor se ogiblje strmih plazov, pa mora z vrha po grebenu proti Kobilici do žleba, približno nad sredo Rupe. Poiskati sem hotel tod doli siguren odstop, zato sva ubrala drugo pot. Tam, kjer se greben na lahko zavije na levo in se nagloma zniža, je precejšnja zarezava v grebenu, ki vodi na levo v

vlažen, temen žleb in ta v sneženo grapo, ki se izteka v sredo Velike Rupe. Mala Rupa pod njo je škrapljasta, polna kršja in razmetanih skal. Po kontah je ležal še sneg. Med temi skalami malo na levo je studenec. No, težko ga je najti brez vodnika! Iz Dolenje Rupe se zavije na levo po strmem pašniku, potem v gozd in, stopivši iz gozda, pod pečino Pod Jačkom. V steni je globoka votlina (jaček), po škalbah se nabira studenec. Od vrha do studenca sva rabila dobro poldrugo uro.

Ker sem stikal po grebenu Krnice za različnimi odstopi, sva izgubila dobre pol ure. Pod Jačkom se pričinja vidna ovčja steza, ki gre po solnčni travnati strmalu. Visoko na levo gori je vidna lepa oblika Vrha Oltarjev (2305 m). Nekam čudno se sliši, da stoji sredi Oltarjev Konj; spodnja skala je podobna oltarju, skala, ki stoji na njem, pa konju. — Posebno občutno postane solnce nad Logmi. Steza pelje po beli skali in gibljivem grušču in opoldansko solnce se upira z vso silo. Spomladi se vale doli močni plazovi, tako da za Logmi leži večer plaz, ki se imenuje Snežnik. Izpod Oltarjev prihajajo tudi kameni plazovi. Še nedavno (1870. leta) je podsul kameni plaz gospodarja z dvema hčerama in pastirjem. Ženski in pastirja je takoj ubilo, gospodar pa je bil počenil za velik bolvan in kršje ga je zasulo. To se je zgodilo prav na poti, ki pelje od Logov v planino na Bali. In vendar hodijo Bavškarji danes mirno po nevarni stezi ter ravnodušno pravijo o strašnem dogodku, ki se utegne ponoviti vsak hip.

Ob tričetrt na eno sva stopila v dom.

b) Mórež (2261 m).

Zadnji dan julija 1910 zarana, nedeljskega jutra, sva odšla s 16-letnim, širokoplečim Ivancem Mlekužem od doma čez Loge v sirarnico v Bali. Dobila sva pastirje ravno pri molži. Za ognjiščem sta se pa grela dva podčastnika: eden topničar iz trdnjave v Klužah, drugi planinskega polka. Očitno sta bila na izvedih. Bavšica je namreč zastražena proti ogleduhom. Na Avstrijski kakor na Laški meji so vse mejne doline in prehodi pod varstvom vojaštva. Vsakega tujcaturista si skrbno ogledajo in če opazijo količkaj sumljivega, so mu za petami. Vojaka sta me prav začudeno gledala in se zanimala, kam moja pot. Malo sem se ponorčeval iz njiju, da popravljam vojaški zemljevid, ki je ves spakedran. Naročil sem jima, naj v Klužah povesta, da Avstrijski vojaški maperji stavlajo škrbine na vrhove in vsakih deset let imena drugače popačijo.

Napil sem se do dobra toplega kozjega mleka prav izpod vimena nakar sva z mladim Mlekužem odrinila po najkrajši poti, t. j. čez Zorcev Rob, tik za stanom. To je pečnato strmalje, čez katero pride drobnica. Špičasto kamenje je obrasteno s travo, tako da je previdno stavljeni stopinje. Višje gori se zavije na desno. Pot postane zložnejša, zato pa heja bolj utrudljiva, ker je škrapljasto kamenje pokrito z visoko travo. Pod Stadorjem (2026 *m*) na desno postaja svet bolj raven in tvori lepo plitvo kotlino Lepoče. Bila je še vsa v snegu. Sredi Lepoč je studenec in prav zanašala sva se na njegovo vodo. No, bil je založen. Mladi Mlekuž se je sicer dobro spominjal mesta izvirka ter mi ga je po kratkem obotavljanju tudi točno pokazal. Prekopal sem sneg s cepinom kmalu do tal. Bilo je le pol metra snega. Pa voda ni tekla.

Iz Lepoč se dviga precej strm dolič naravnost na škrbino, ki sem jo določil na 2040 *m*. To je Konjska Škrbina. Krasen pogled je raz njo v globočino doli proti Logu, na Predel in na Mangrski Lanec. Ker sva bila izgubila precej časa z iskanjem vode, sva dospela na škrbino šele ob 7:15, torej sva hodila od doma vsega 3 ure in pol. Prišla sva vsa izžejana gori. Zato sva si hotela najprej napraviti snežnice. Sneg pa je nagajal. Navadno se natakne velika kepa snega na sredo palice ter se ta opre na dve skali. Pod kepo se postavi posoda ali, če te ni, klobuk, da se nateče voda pod vplivom solnčne gorkote. Ali kakor se je kepa prebodla, se je tudi sesula, — sneg je bil zrnat in prekrhek. Uporabiti sva morala drug način. Podstavil sem na gladko skalo svoj klobuk, ki je bil kupljen kot »neprepusten«, in postavil nanj kepo tako, da je stala na špicah. No, kepa dolgo ni kazala nobene premembe. Zato sva se naveličala čakati ter ob 7:50 pustila kepo in klobuk na solncu ter sva jo krenila po obrezu čez Mali Morež nad škrbino na glavni vrh (2261 *m*).

Pleza od Malega Moreža na Veliki je jako eksponovana in silno strma (od 45—70° naklonine). Bilo je tem huje, ker ne eden ne drugi ni imel derez. Pomagal je najbolj cepin. Zato sva rabila za razmerno majhno razdaljo od škrbine na vrh skoraj pol ure. Doli sva si iskala drugo pot naravnost z Velikega Moreža, a bilo je tudi strmo, nevarno plezanje po opolzkih žlebovih. Prečila sva potem že nizko doli Mali Morež po ozkih policah in prišla od vrha do škrbine v 24 minutah. Najlažji pristop na Veliki Morež je naravnost iz Lepoč po rušastih stopih do vrha. Tod gori pride celo drobnica na pašo. Ko sva se bližala proti škrbini, sva se veselila hladne snežnice v klobuku. Snežna kepa se je bila v istini stajala, a voda se ja skozi »nepropustni« klobuk tudi lepo precedila!

Bila sva tako žejna, da se nama niti ni ljubilo jesti; zato sva si napravila novo kepo in jo postavila s špico kar na plosko skalo. Solnce je stalo visoko (bila je že deseta ura) in za dobrih pet minut sem lahko kepo dvignil in proti koncu kepe nabrana voda je scurljala v žepni kozarec. Tako sva v kratkem času dobila snežnice dovolj, se najedla in spustila po doliču nazaj v Lepoče, največ drsaje se po snežinah (Schneehänge). V izkopani luknji snegu Lepoč sva pa sedaj slišala curljati studenec in dobila sva zopet dobre vode. Pod Stadorjem sva zavila na levo v bukov gozd. Pot je slabo vidna, z listjem posuta, a bila sva v kratkem času v Jezercu. Jezerce je majhna kotlina, sedaj brez vode. Bilo tudi ni več snega. Odtod pelje izhojena steza proti Bali. Malo nad Balo je majhen studenec; po lesenem, dolgem žlebu se voda segreje, pri izviru pa je izborna. V Bavšico sva se vrnila ob 11.40.

Pot na Morež čez Zorcev Rob in iz Lepoč naravnost na vrh bi se zlahka zmagala v dveh urah in pol gori in v dveh doli.

Ime Morež pomeni goro iz mure, t. j. Schuttkegel. Primeri Morež, grič, na katerem stoji danes farna cerkev v Sklužah (Chiusaforte) na Furlanskem ob Feli, ki je očitno na produ, ki ga je nanesa padajoča voda. Ker so Skluže že davno Furlanska posest, je tudi izraz Morež (Schuttkegelberg) prastar. Primeri tudi Mirnik na več krajih Bovškega, t. j. svet z mirom (= lose Steinmauer). Koroško-nemško »Murve« in furlansko »mora« mora biti oboje iz slovenskega. Morež je torej Schuttkegelberg.

(Dalje prihodnjič.)

Slovstvo.

»Še en pot: Nekateri slovenski pravniški izrazi.« Priobčil Upravda. — Jaz (v 5. številki našega lista) in g. Verax v »Ljublj. Zvonu« (št. 4.) sva k dr. Volčičevi brošuri »Nekateri slovenski pravniški izrazi« dodelala kot jezikoslovca nekaj opazk, z dobrim namenom: stvari stvarno nekaj koristiti. Saj drugega interesa nimava. — Žal, da je zgoraj omenjeni članek (v »Slov. Pravniku 1911, št. 6 in 7.) zadevo spravil na polje, ki je — tužna nam majka — res istinito edino domače mnogim uslužbencem na našem »literarnem« posestvu, na polje namreč, kjer se ne križajo uma in znanja svetli meči, ampak kjer se pisatelji (osebe!) »pobijajo«. Tako vsaj je položaj presodil in sam sebe izdal pisatelj-sopobijatelj V. K. v »Vedi« (!) (str. 527), ki zadobiva »vtisek, da je Upravda potolkel nasprotnike.« — No, bila sva samo dva in vrhu tega ne »nasprotnika«, ampak samo sotrudnika dr. Volčičeva; z dr. Volčičem bova, mislim, tudi še sodelovala, z Upravdo in z V. K. pa seveda ne, ker bi se bilo treba tolči.

Gospod Verax je sicer zdaj kot odgovor v »Zvonu« (11. števil. str. 609) »nazaj potolkel« (da govorim kakor »V. K.«) Upravdo. Ja z nimam časa in »Planinski Vestnik« nima prostora za neplodno tolčenje; kdor se pa za stvar zanima in kdor sodi, ne po »vtiskih« kakor gosp. V. K., ampak po dokazih, njemu sem pripravljen na ugodnem mestu dokazati, da moje trditve stoje še vse neomajane, a da ao pri Upravdi i splošna načela napačna i podrobne trditve, tudi kar se tičejo mojih izvajanj, nevzdržljive. (Med natisom je došla tužna vest, da je dr. Volčič nenadoma umrl. Težka, skoraj nenadomestljiva izguba !)

Dr. Jos. Tomišek.

Društveni vestnik.

Umrli je član Kranjske podružnice, gospod Jožef Jurgele, tesar in posest. na Selu pri Žirovnici. Rajniki je napravil lesene dele Prešernove Koče in se je vedno zanimal za Slovensko Planinsko Društvo. Blag mu spomin!

Darila za izpopolnitev notranje oprave v Prešernovi Koči: Darovali so: po 5 K: dr. Jos. Kušar in Vinko Majdič, 3 K: dr. Edv. Šavnik; po 2 K: prof. Ant. Detela, prof. dr. Vl. Herle, Janko Janežič, okr. šolski nadz., Joško Majdič, dr. Fr. Mischitz in Janko Sajovic; po 1 K: Fr. Benedik, Ivanka Berjakova, Al. Bizjak, dr. Karel Capuder, Mirko Crobath, Jos. Cvar, dr. Sim. Dolar, Fr. Delžan, Fr. Emmer, Makso Fock, Konr. Geiger, dr. Edv. Globočnik, Jos. Hočevar, Fr. Holz hacker, Jelica Holz hackerjeva, Iv. Jagodic, Iv. Masten, Fr. Jezeršek, A. Keglerič, Rob. Kenda, Peter Kobal, Ant. Koblar, Ivanka Kokaljeva, And. Kokalj, dr. Milan Korun, Janko Krajec, Fr. Krenner, Fr. Kuralt, Ivanka Logarjeva, Jos. Logar, Ant. Majdič, Ida Malleyjeva, Rajko Marenčič, Marija Mayerjeva, Rici Mayr, Joško Meden, Rajko Mlejnik, Edv. Muc, Al. Novak, Tomo Pavšlar, dr. Fr. Perne, Ciril Pirc, Fanči Pollakova, Ferd. Pollak, Berti Pučnik, Konr. Pučnik, Iv. Rakovc, Magda Rantova, Ad. Rohrmann, Rud. Rus, Vilko Rus, Karel Schindler, Fr. Stirn, Fr. Šavnik, Ant. Šinkovc ml., Ant. Šlamberger, dr. Valentin Štempihar, Karel Windischer, Anica Zupanova, Ant. Zupan, Fr. Zupančič in 2 neimenovana; po 60 h: prof. Ant. Dokler, Janja Miklavčičeva, Makso Nitsch in Fr. Suhadolnik; po 50 h: Karel Katzer, Fr. Majdič, Janko Šumi in 1 neimenovan; po 40 h: J. Cerovšek, Mijo Petek, Fr. Pogačnik in Dav. Zacherl; po 30 h: Jos. Weinberger; po 20 h: Jos. Fuso, Mat. Golob, Ant. Jezeršek, Mirko Kmet, Iv. Pr. Lampret, Viljem Požgaj in Jos. Pucher; 10 h Anica Pirnatova. Gospa Antonija Kalanova v Žirovnici 1 zrcalo in mag. pharm. Fr. Šavnik v Kranju 1 steklenico cognaca.

Zbor delegatov S. P. D., se je vršil dne 1./11. 1911. ob polu 5. uri popoldne v restavracijskih prostorih Narodnega Doma v Ljubljani.

Navzoči so bili: a) Od Osrednjega odbora S. P. D.: Dr. Tomišek Fran, načelnik; Macher Ivan, načelnikov namestnik; Hauptman Josip, tajnik; Podgornik Ivan, tajnikov namestnik; Šušteršič Anton, blagajnik; Skušek Oskar, blagajnikov namestnik; Korenčan Ivan, gospodar; Inž. Skaberne Viktor, inž. Mencinger Leon, odbornika; Mlakar Janko in Cescutti Bernard, namestnika, b) Od poslanci podružnic in sicer: Cerkljanske podružnice v Cerknem,

Goriške podružnice, Koroške podružnice, Kranjske podružnice, Kranjskogorske podružnice, Istrske podružnice, Litijske podružnice, Radovljiške podružnice, Savinjske podružnice, Tržaške podružnice.

Ob 5. uri otvori načelnik Dr. Fran Tomiňsek zborovanje, imenuje za zapisnikarja g. Josipa Hauptmana, pozdravi navzoče, osobito odposlance podružnic, in konstatuje, da niso vsi po podružniških odborih naznanjeni odposlanci prišli. V svojem govoru omenja, da je S. P. D. postalo važen faktor v javnosti in prometu. Naše društvo ima težko stališče; boriti se mora proti odkritim in prikritim protivnikom, a vendar koraka uspešno dalje, tudi v ogroženih krajih. Omenja pri tem stavbo nove planinske kočice na Vršiču, ki otvori naše delovanje tudi v prelepem, a dosedaj v turističnem oziru zane-marjenem Kranjskogorskem okraju. K sklepu pozivlja vse navzoče zastopnike podružnic na skupno temeljito delovanje na pametni, zdravi podlagi. V društvu ne sme biti nesporazumljenja in razpora. — Nato prebere listo došlih podružničnih odposlancev in iz novih, po ministerstvu že odobrenih pravil Osrednjega društva one točke, ki vsebujejo določila glede zbora delegatov.

Nato preide na dnevni red današnjega zborovanja.

Prva točka je razprava o načrtu društvenega delovanja za bodočo poslovno dobo. Dr. Kušar (Kranjska podružnica) prosi, da pojasni načelnik, katera dela ima Osrednje društvo v svojem načrtu. Načelnik dr. Tomiňsek poroča, da z ozirom na zelo slabe društvene gnotne razmere Osrednji odbor ne more posebnih novih naprav vzeti v delavni načrt za prihodnje leto. V načrtu pa ima obsežne poprave in adaptacije svojih zavetišč, posebno Kadilnikove Koče na Golici, Vodnikove Koče na Velem Polju, Kamniške Koče na Kamniškem Sedlu. Omenja tudi, da se pripravlja po Kamniški korporaciji postavitev nove večje turistične hiše, kjer se reflektuje tudi na sodelovanje S. P. D. Umevno bo Osrednje društvo izvršilo tudi važne nove potne zveze in skrbelo za vzdrževanje obstoječih potov in markacij. Nato se obrača do podružnic in jih pozivlja, da vzdržavajo in popolnjujejo pota in markacije. Glede oskrbovanja koč priporoča za vse kočice S. P. D. enotne cenike in polaga največjo važnost na dobro oskrbo društvenih koč. Revizijo cenikov naj izvršijo skupno podružnice in Osrednje društvo. Izjavlja, da je reklama sicer potrebna, a pri naših razmerah težavna in njen uspeh dvomljiv. Slovenski listi se pri tujcih malo bero, v nemške liste pa naše reklame nimajo dostopa. K temu poroča markantne slučaje. Posebna reklama s plakati pa je za naše razmere predraga.

Inž. Skaberne (Osrednje društvo) dostavlja načelnikovemu poročilu, da je zadnji občni zbor Osrednjega društva sklenil, da naj bo prva kočica, ki jo zgradi Osrednji odbor, kočica na Križu; priprave za to kočico se bodo tudi sedaj pričele.

Poročilo in delavni načrt Osrednjega društva se sprejme v vednost in se odobri.

Stavijo pa se še naslednji nasveti:

Dr. Tičar (Kranjskogorska podružnica) priporoča znižanje vstopnine v društvenih kočah, dr. Kušar (Kranjska podruž.) se pridruži temu nasvetu in priporoča nabavo potrebščin za oskrbo pri domačinih; dr. Kušar, Hočevar (Tržaška podružnica) in Zupančič (Goriška podružnica) se zavzamejo za to, da naj se izvrši čim preje projektovana nova kočica na vrhu Črne Prsti.

Po predlogu dr. Kušarja se prepusti rešitev vprašanj, ozirajočih se na oskrbo koč, na vstopnino, nabavo vina in drugih potrebščin itd. Osrednjemu odboru, ki naj o takih skupnih vprašanjih sklepa, kadar bodo prisotni tudi poverjeniki podružnic.

Glede razmerja med Osrednjim odborom in podružnicami se razpravlja sledeče:

Dr. Kušar predlaga, da naj sestavi Osrednji odbor enotna pravila za vse podružnice; dalje se razpravlja o poslovanju Osrednjega odbora ob prijavi članov in podružnikov in pojasnjuje posebno tajnik g. Josip Hauptman težave, ki nastanejo vsled nepopolnih naznanil glede vstopivših članov; podružnicam je dolžnost, imeti imenik članov dobro v evidenci in vsako premembo točno naznaniti tajništvu Osrednjega odbora, ker se drugače Planinski Vestnik ne more pravilno razpošiljati in so vedno pritožbe.

Načelnik dr. Tomišek tudi pojasni, da vsled tega, ker se članarina pri podružnikih pravočasno ne pobira, marsikateri člani ne marajo pristopiti k podružnicam, marveč zahtevajo biti člani Osrednjega društva; Osrednji odbor je primoran, take prijave sprejeti, a želeti je, da si pridobe podružnice zaupanje pri vseh članih svojega okoliša, da bodo pristopali in vztrajali kot člani podružnic.

Poročilo se po debati, ki se je udeležijo gg. Podboj (Koroška podružnica), Rihteršič (Radovljiška podružnica), Modič (Litijska podružnica), Novak (Koroška podružnica), sprejme v vednost.

Na načelnikov poziv se naznanijo **načrti podružnic za delovanje** v bodoči poslovni dobi.

Prof. Brolih poroča, da namerava postaviti Isterska podružnica v Pazinu planinsko zavetišče na vrhu Učke, in da so se pripravljali koraki že storili.

Za Koroško podružnico poročata gg. prof. Podboj in Novak in navažata, da se preskrbi zavetišče na Sv. Višarjih, da se izda kažipot po Slovenskem delu Koroške, popravijo pota in markacije v okolišu Zajzere, Sv. Višarij in Rablja in da pridobi podružnica planinsko zavetišče na Št. Lenartskem Sedlu v Savinjskih Planinah.

Za Radovljiško podružnico poroča g. Rihteršič, da se posveti podružnica oskrbovanju Vilfanove koč in da bo skrbela za markacije in za orientacijske table, prosi pa, da bi Osrednji odbor v svoj delokrog vzel napravo bližnjice skozi Potoče na Uskovnico v Bohinju. Provizorično se je to delo že naročilo vodniku Grmu.

Tržaška podružnica poroča po g. Hočevarju, da ima v svojem načrtu dovršitev del v velikanski podzemski jami na Slivju, da priredi razgledni stolp na Razklanem Vrhu nad Trstom in da pridobi planinsko zavetišče v Čavnu.

Za Savinjsko podružnico poroča g. Rotar, da bode podružnica opravljala in izpopolnjevala dosedanje postojanke, da se pripravlja gradnja novega Kocbekovega Doma; glede potov prosi, da bi Osrednji odbor prevzel napravo poti Planjava-Škarje.

Naznanjeni načrt se odobri in načelnik izjavi v imenu Osrednjega odbora da bode Osrednje društvo izvršilo potno zvezo od Planjave do Škarij, ker je itak že izvršilo pot od Kamniškega Sedla na vrh Planjave, in da poskrbi tudi za potno zvezo čez Potoče na Uskovnico. —

Načelnik naglašja, da se je načrt bodočega delovanja naznanil pač le v glavnih potezah, da se pa bode o podrobnostih in nadaljnjih potrebnih delih vedno lahko sklepalo pri sejah Osrednjega odbora, katerih se naj podružniški poverjeniki čim najbolj udeležujejo.

Načelnik preide k **volitvi poverjenikov**, ki naj vstopijo v Osrednji odbor.

Po kratkem odmoru predlaga dr. Kušar volitev z vzklikom, kar se sprejme.

Nato se z vzklikom volijo sledeči poverjeniki podružnic: gg. Josip Hočevar, revident drž. želez. v Trstu; Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu; dr. Josip Kušar, odvetnik v Kranju; profesor Štefan Podboj v Celovcu; dr. Josip Tičar, zdravnik v Kranjski Gori, in Fran Trček, okrajni gozdar v Škofji Loki.

Načelnik še naznani vsem poverjenikom, da ima Osrednji odbor redne seje vsako sredo zvečer v Narodnem Domu v Ljubljani, in pozivlja poverjenike, da se redno udeležujejo odborovih sej; zadnja odborova seja v vsakem mesecu pa se posebej še določi za razpravljanje o podružniških zadevah.

Konečno izrazi načelnik nado, da se naj novi ustroj društva dobro obnese in da naj podružnice po svojih poverjenikih verno sodelujejo z Osrednjim odborom, in zaključí zbor delegatov.

Občni zbor Selške podružnice S. P. D. se je vršil dne 17. septembra 1911 v prostorih g. Josipa Demšarja na Češnjici. G. predsednik župnik Anton Pfajfar otvori zborovanje, prisrčno pozdravi vse navzoče ter pozove gosp. tajnika, da prebere zapisnik zadnjega obč. zbora, ki se tudi odobri. Iz obširnega poročila g. predsednika povzamemo sledeče:

Odbor je imel tekom leta 4 seje. Posvetoval se je največ o tem, kako uresničiti sklep prejšnjega obč. zbora, da podružnica postavi lastno kočo na Ratitovcu. Načrt za kočo je izdelal gosp. kanonik I. Sušnik. Stavba pa se ni mogla pričeti, vsled pomanjkanja denarnih sredstev. Nabralo se je 700 K. Denar se je dobil od treh planinskih veselíc in iz članarine. Kakor vsako leto, tako je tudi letos priredila podružnica planinsko veselico, in sicer v Sorici v salonu in na vrtu g. Lovro Pintarja. G. Janko Mlakar je imel zanimiv in zabaven govor, za kar mu izreka podružnica najlepšo zahvalo, kakor tudi g. Fr. Tavčarju iz Selc, ki je dal Selškim pevcem brezplačno voz na razpolago. Novih potov podružnica ni markirala, pač pa so se prenovile markacije med Sorico in Podbrdom in med Sorico in Sorško planino.

Pri debati, ki se je po predsednikovem poročilu razvila, priporoča gosp. G. Thaler iz Železnikov, da podružnica nabira podpise za prostovoljne darove za kočo in se v to svrhu spiše okrožnica, ki bi opozorila širše kroge na to podjetje. G. državni in dež. posl. Fr. Demšar je zato, da se ogleda natančno svet, kjer bi imela kočja stati, in se reši vprašanje, ali naj se kupi les od erarja ali — če bi ne bilo predaleč in predrago — od domačih posestnikov. Nato se voli komisija v ta namen in sicer so izvoljeni: g. posl. Fr. Demšar, g. G. Thaler in g. tajnik. Gospod župnik Rožnik predlaga, da naj Sorški člani podružnice skrbé zato, da se dobi ondotni svet za zmerno ceno, kar je tudi sprejeto. Glede prih. plan. veselice se na predlog g. Fr. Tavčarja prepusti določitev kraja, časa in sporeda odboru. G. bogosl. Rud. Potočnik opozarja na

markacije. Nanovo bo treba markirati pot iz Podrošta na Porezen in več drugih manjših potov; popraviti je pa treba markacije na Ratitovec, za katere se na prošnjo g. predsednika — sam zaveže zajedno z g. Fr. Lotričem.

Novi člani. — Radovljiške podružnice: gg. Čížek J., c. kr. gozd. komisar v Radovljici, Glušič Martin, slikar v Radovljici, Sirknik Nana, učiteljica na Golem pri Ljubljani.

Od uredništva. — Zaradi tehničnih priprav (za zemljevid i. dr.) se je ta številka malo zakasnila

Vsebina: Janko Mlakar: Jungrau in še marsikaj. (Str. 225.) — Pavel Kunaver: Zeleniške Špice. (Str. 232.) — Dr. Henrik Tuma: Kaninska in Mangrtska skupina (Str. 242.) — Slovstvo: „Še en pot: Nekateri slovenski pravniški izrazi.“ (Str. 245.) — Naše slike: 4 slike in 1 obris k članku g. Kunaverja. — Društveni vestnik: Umrli člani, Darila, Zbor delegatov, (str. 246), Novi člani. Str. 250). — Od uredništva. (Str. 250). Ob koncu leta 1911. (Str. 251). Priloga: Dr. H. Tuma, zemljevid Ložkega gorovja.

Odgovorni urednik **Svitoslav Breskvar** v Ljubljani. — Izdaja in zalaga „Slov. Plan. Društvo“ Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.



Ob koncu leta 1911.

Prešlo je tretje leto po preureditvi našega lista; z zadovoljstvom smemo reči, da je zdaj dobro upeljan. Zato bo naša naloga, ga vzdržavati na sedanji višini in ga le organično razvijati v zmislu njegovega programa.

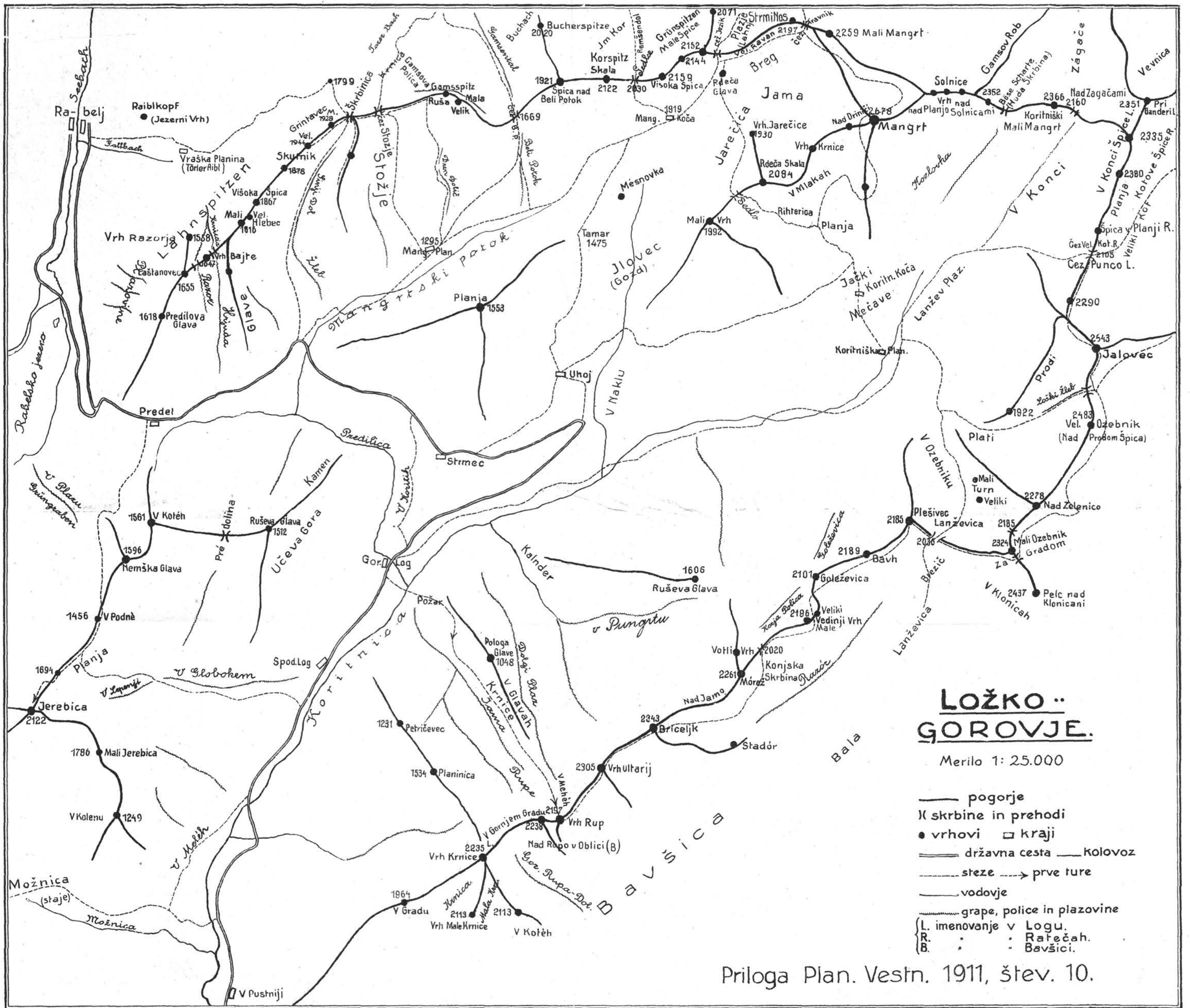
Bolj in bolj se osredotočuje okrog njega resno, strokovno prepoznavanje naših gora in našega ozemlja sploh, ne da bi se izgubljal stik s podobnimi težnjami i izven domovine. Zato zadobiva list trajno, znanstveno vrednost in se dviguje nad vsebino priprostega „vestnika“, čigar svrham pa seveda tudi mora ostati zvest.

Ta preokret je mogoč le vsled požrtvovalnega sodelništva naših vrlih sodelavcev, ki jih ne štejemo, ampak tehtamo, sodelavcev s peresom, s fotografskim aparatom in risalnikom. Zlasti sme naša turistika biti ponosna, da smo prišli preko samozadovoljnih divjih tur in da se težavne veleture smatrajo obenem za študije in raziskovalno pionirstvo.

Imena vseh sodelavcev ostanejo zabeležena v zlati zahvalni knjigi našega kulturnega razvoja. Priporočamo se njim in vabimo naslednike.

Članarina, naročnina in vsa zunanja uredba našega lista in našega društva ostane kakor doslej. (Gl. 2. stran ovitka!)

Uredništvo S. P. D.



Priporočljivi izdelki c. kr.



dvornega založnika, lekarja

G. PICCOLI-ja v Ljubljani

==== Dunajska cesta. ====

Naročila se izvršujejo točno.

Naročila se izvršujejo točno.

Malinčev sok, izvrsten, naraven izdelek, v steklenicah po 90 vin. in K 1·50 ter v sodih po 1 K kilogram.

Železnato vino krepča slabotne, malokrvne in nervozne osebe. Polliterska steklenica 2 K.

Želodčna tinktura krepča želodec, pospešuje prebavo ter odprtje telesa. Ena steklenica 20 vin.

Antirrhemon, preizkušeno sredstvo pri reumatičnih bolih. 1 steklenica 50 vin.

Salmijakove pastile se uporabljajo z najboljšim uspehom pri kašlju in hripavosti, kakor tudi pri prehlajenju dihalnih organov. 1 škatlica 20 vin., 11 škatlic 2 K.

Turistom se priporoča

proti solnčni opeklini

„Kosmetična krema“ po predpisih strokovnjaka dr. Demšarja.

Cena tube 1 K.

Mr. R. Sušnik, lekarna pri „ZLATEM JELENU“ v Ljubljani, Marijin trg.

Zaloga žepnih lekarn od 2 K višje.

Marija Tičar

trgovina papirja, šolskih in pisarniških potrebščin.

==== Vedno najnovejše umetniške razglednice.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 26. =====

Zajutrkovalna soba

Vinarna

Tvrdba

T. MENCINGER

Sv. Petra cesta 37 Ljubljana Resljeva cesta 3

priporoča razen svoje **špecerijske trgovine** tudi zalogo vsakovrstnih vedno svežih delikates, kakor:

šampanjca, konjaka, likerjev, najfinejšega jamaika-ruma, čaja, dalje vsakovrstnih najfinejših vin v steklenicah kakor tudi mesa in konzerv vseh vrst in znamk. Najfinejše aixer olje.

Prijazna vinarna je p. n. občinstvu na razpolago.

Vsak dan sveže dunajske klobasice.

Priporočā klobuke,
čepice, dokolenice,
srajce, razne vrste
posode iz alumi-
nija, krplje, cepine
in dereze.

Modna in športna trgovina

P. MAGDIČ

Ljubljana.

Pozor turist!

Dalje svetilke, ko-
nopne vrvi, nepre-
močljive dežne
plašče in vse
druge šport. pred-
mete za **turiste**,
lovce in kolesarje.

Narodna kavarna

v Gosposki ulici

se priporočā

Fr. Krapeš.

FRANC KOLLMANN

Ljubljana

priporočā slavnemu občinstvu svojo bogato
tovarniško zalogo

**stekla, porcelana, svetilk
za petrolej in elektriko,**
kakor vseh v to stroko spadajočih
predmetov **po najnižjih cenah.**

Za solidno postrežbo se jamči.
Ceniki so na razpolago.

Priporočā v svojo stroko spadajoča dela

A. ZAMLJEN

čevljarški mojster

LJUBLJANA, Sodnijska ulica št. 3.

Izdeluje **prave gorske in telovadske čevlje.**

FR. ŠEVČIK, puškar

LJUBLJANA, Židovska ulica šte. 7

priporočā svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in
čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.
Posebno priporočam lahke trocevke in puške Bock s Krupp-
ovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin po najnižjih
cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. — Cenovniki zastonj in poštnine prosto.

Svoji k svojim!

Bogoslav Kalaš

Sladščičarna
Gledališki buffet

LJUBLJANA, Franca Jožefa cesta št. 1.

Sladščiice in drugo pecivo. Velika izbira bombonov, čokolad.

Plakatiranje lepakov in reklamno podjetje
— snaženje oken in stanovanj,
se topla priporočā slav. občinstvu

Franc Perdan

Cene nizke, postrežba točna!

Optični zavod FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg 26.

Priporočā svojo veliko zalogo raznih op-
tičnih predmetov, kakor: naočnike,
ščipalce, daljnoglede,
toplomere, zrakomere,
vremenske hišice in
mere za višino (važno
za turiste) itd.



Novi ilustrovani ceniki brez-
plačno in poštnine prosto.



Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani, Stritarjeva ulica 2

Delniški kapital 5.000.000 kron

preskrbuje

Rezervni zaklad 500.000 kron

najkulantneje vse v bančno stroko spadajoče transakcije.

Vloge na knjižice sprejema po 4 1/2 %

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

IV. BONAČ

knjigoveznica

Izdeluje **krasne originalne platnice** za »Planinski Vestnik«

Spominske upisne knjige. — Za fotografije krasne passepapirs.

Sprejema razna knjigoveška in galanterijska dela

LJUBLJANA

Krojaški modni salon

Fran Rožič, Ljubljana

Kongresni trg št. 7.

Engelbert Franchetti

priporoča

svoj najmodernejše in higijenično opremljeni

brivski salon

LJUBLJANA, Sodnijska ulica št. 2.

MODNI SALON

M. SEDEJ-STRNAD

priporoča cenj. damam KLOBUKE le najfinejše izvršitve. = ŽALNI KLOBUKI vedno v zalogi.

Prešernova ulica **LJUBLJANA** Prešernova ulica

Trgovina
s špecerijskim blagom

Zaloga konjaka, ruma
in raznih likerjev

A. Šarabon, Ljubljana

priporoča svojo novo urejeno

glavno zalogo rudninske vode.

Točna in solidna postrežba.

Na drobno in debelo!

Velika pražarna za kavo
Mlin za dišave
Električni obrat

Pristna domača
slivovka in brinjevec

Priporočā se

stavbeni in umetni klepar

ALOJZIJ LENČEK

Sv. Petra cesta št. 31.

Pozor, hribolazci!

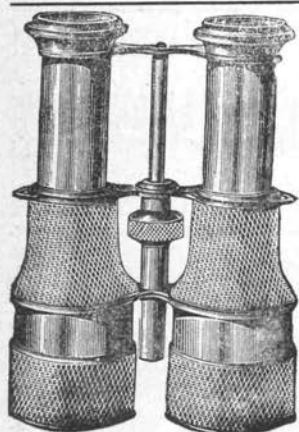
Priporočam svojo bogato zalogo dobrih točnih ur. Sam sem kot hribolazec in predobro vem, kaj pomeni na hribih dobra, točna žepna ura.

S spoštovanjem se priporočā

MILKO KRAPEŠ

LJUBLJANA, Jurčičev trg

urar in trgovec, zaprišeženi sodni cenilec.
Geniki pošt. prosto. Hribolazcem primeren popust.

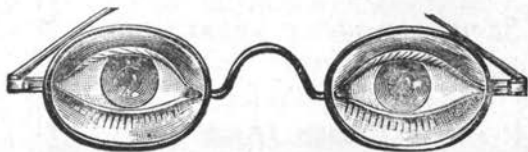


Prvi slovenski
izprašani

optik in strokovnjak

DRAGOTIN JURMAN

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 2.



Kadar potrebujete kamnoseških izdelkov iz marmorja za pohištvne oprave, spomenike iz marmorja, granita in sijenita, apno, živo in ugašeno, izvolite se obrniti na

Alojzija Vodnika

kamnoseškega mojstra

o LJUBLJANA, Kolodvorska ulica. o

Priznana solidna, domača modna trgovina

J. KOSTEVC, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 4.

Priporočā vse v manufakturno stroko spadajoče blago, vedno založeno s prvimi novostmi po najsolidnejših cenah, dalje izvrstne kakovosti moškega perila, kravati, pasov ter moške in ženske dežnike.

Cene solidne, postrežba točna. — Vzorci na zahtevo poštnine prosto.

Delavnica za najfinejšo opravo pohištva in stavbenih del

Anton Rojina, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 8.

Splošno mizarstvo in prodaja pohištva.

Elegantne modne obleke iz angleškega blaga, kakor tudi športne obleke za turiste izdeluje

JERNEJ LOŽAR

krojač

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 22.



Cene zmerne. Postrežba točna.

JULIJA STOR

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 5
poglej Mestne hranilnice.

Največja zaloga moških, ženskih in otroških črevljev iz najboljših — tovaren, domačih in tujih. —

Turistom priporočā pristne gojserske gorske črevlje.

Domač izborni izdelek

ANTON ŠARC

LJUBLJANA (nasproti glavne pošte)

priporoča platno v vseh širinah, šifon, švicarsko vezenje, puh in perje. — Perilo za gospe in gospode. — Opreme za neveste.

Svetlolikalnica in pralnica Šelenburgova ul. 5 Knaflova ul. 2

Šivalnica z električnim obratom.

Cene nizke

ANTON BAJEC cvetlični salon.

LJUBLJANA, Pod Trančo št. 2.

Izdeluje šopke, vence in trakove. Zaloga nagrobnih vencev.

HOTEL TRATNIK

Posebne sobe za turiste.

Lepo, dobro in ceno.

Karla Kavška nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 16

priporočata

svojo veliko zalogo

planinske oprave: svetilke, krampeže, cepine, dereze itd., potem raznovrstno železnino za stavbe, kuhinjsko posodo, najboljše orodje za rokodelce in vseh vrst poljedelske stroje. --

Umetni in trgovski vrtnar

J. WIDER, Ljubljana

TRGOVINA CVETLIC: Šelenburgova ulica 3, v neposredni bližini c. kr. glavne pošte, hotela pri »Sloncu in pri »Maliču«. — VRTNARIJA: Cesta na Rožnik št. 25. — Točna postrežba in takojšnja izvršitev vsakovrstnega vezanja cvetic.

BRATA EBERL

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. juž. žel.

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4.

Prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela. — Delo rečno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

JOSIP LENČE

Ljubljana, Wolfova ulica št. 4.



Trgovina z vinom na debelo in drobno.

— —

Razpošilja vina v lastnih sodih na vsako postajo.



Pristni tirolski loden

raznovrstnih barv in razne kakovosti za planinske obleke

pelerine za dame in gospode

se dobe po najnižji ceni v **manufakturni trgovini**

||| **JANKA ČEŠNIKA** |||

LJUBLJANA, Lingarjeva ulica.

Postrežba strogo solidna.

Postrežba strogo solidna.

Pozor planinci!

Pozor planinci!

Krznar in izdelovatelj vseh vrst čepic. — Zaloga vsakovrstne kožuhovine lastnega izdelka. — Kože se kupujejo po najvišjih cenah. — Kožuhi in zimske obleke se vzamejo v shrambo.

A. Kasik, Ljubljana

Židovska ulica št. 7.

Prva slovenska tvrdka v Ljubljani za napeljavo vodovoda, kopeli, stranišč, školjk in vseh v to stroko spadajočih del v mestu in na deželi

JAKOB BABNIK

Ljubljana, Poljanska cesta 3.

Cene nizke. — Postrežba točna.

FRANC KS. STARÉ

slikar, pleskar in pozlatar

Ljubljana, Sodnijska ulica 12

se priporoča p. n. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela v mestu kakor zunaj mesta.

Dobra, solidna izvršitev in primerne cene.

Blasnikova

velika pratika

se dobi povsod.

BR. HLAVKA

izdelovalec kirurških instrumentov in bandažist



LJUBLJANA

Prešernova ulica 5.

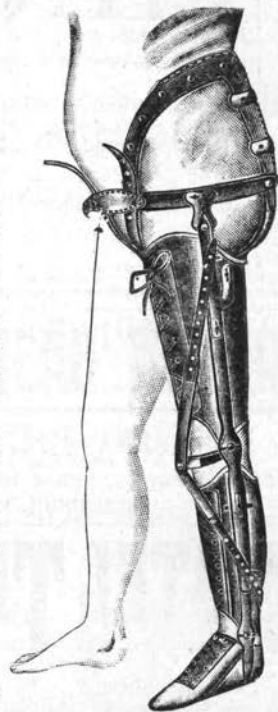
priporoča svojo veliko zalogo kirurških instrumentov, gumičevih blaga in ortopedičnih aparatov, obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, kilnih pasov, nogavice za krotice (krčne žile), sedalnih blazinic, vrečic za led, prašilnikov za karbol, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo.

Vsakovrstne brizgalke in aparati za samoklistiranje.

Vse bandaže se izdelujejo po odredbah gospodov zdravnikov.

Starejši instrumenti se razkužujejo.

Popravila se izvršujejo najbolje in najceneje.



NARODNI DOM :: Ljubljana

- **Najsolidneje urejena restavracija.** -

Krasen lipov vrt z velikim paviljonom.

Točijo se priznано **najboljša pristna vina.**

==== Jedila izborna in poceni. ====

Shajališče „Slovenskega Planinskega Društva“.



Največja in najbogatejša tovarn. zaloga!

Le dobro in poceni se kupi le pri meni kot znani tvrdki!

Ure budilke od K 8.— naprej. **Nikel** lepe, anker od K 450 naprej. **Srebrne** cil. rem. od K 7.— naprej. **Srebrne** anker rem. od K 10.— naprej. **Diamantni** prstani od K 12.— naprej. **Briljantni** prstani od K 30.— naprej. **Singerjevi** šivalni stroji od K 70.— naprej, pouk v pletenju brezplačen. — Priporočam se za obilni obisk

FR. ČUDEN

trgovec in urar v Ljubljani.

Novi ceniki s koledarjem zastoj in poštnine prosto. Lepe novosti v kina- in pravem srebru po znižanih cenah.

Ogledajte si največjo zalogo

poljedelskih strojev, slamoreznic, čistilnic, mla-tilnic, kosilnic, motorjev, gepeljev, in tiskalnic za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, nagrobnih križev, blagajn itd. pri tvrdki

FR. STUPICA

v **LJUBLJANI**, Marije Terezije cesta 1, poleg Figovca.

Ravnotam kupite vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino, gnojnico, vseh vrst tehtnice, uteži in vse druge v železnino spadajoče predmete.

Tvrdba

združenih čevljarjev

v **LJUBLJANI**, Wolfova ulica 14

se priporoča

za izdelovanje vseh vrst gorskih in lovskih čevljev točno po meri in okusu; ima tudi lastno zalogo teh in drugih modernih obuval.

Ceniki brezplačno.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. MIKUSCH
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg

Originalne krasne platnice

za „**Planinski Vestnik**“ letnik 1910
: opremljene s slikovito sliko „**ALJAŽEV DOM**“ :
Tudi imam za lanski letnik 1909 s sliko „**Kadilnikova kočar**“.
Cena elegantnim in trpežnim platnicam je **80 vin.**,
s poštnino **90 vin.**

Za vse druge letnike napravim čedne platnice ali pa
priprosto vez.

IV. BONAČ, **LJUBLJANA** : : : :
Šelenburgova ulica.

Za turistovsko knjižnico!

Iz zaloge „Slov. Plan. Društva“
so na prodaj
pri Osrednjem odboru, Deželni
zvezi za promet tujcev (Tourist
office, Miklošičeva cesta) in po
knjigarnah sledeče publikacije:

Seznamek markiranih potov,
sestavil Osrednji odbor;

Savinjske planine,

(1. izdaja 20 v, 2. izdaja 1 K), sestavil Fr. Kocbek;

Nova železnica,

(znižana cena), spisal Maks Klodič vit. Sabladoski;

Potovanje na severni rtič,

(znižana cena 20 v), spisal Ivan Plančan;




Zemljevid „Julijske Alpe“,



(po 50 v), po načrtu Al. Knafeljca;

razne razglednice.

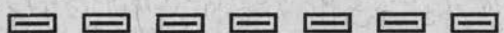
Za turistovsko knjižnico!

Avg. Berthold




 fotografični umetni

 zavod
 




 Ljubljana, Sodnijska ul. 11
 



Velika zbirka umetniških krajinskih slik. — Priporoča se gg. amateurfotografom za izvršitev vseh del.



J. J. NAGLAS


 — tovarna pohištva. —
 

 Zaloga in pisarna:
 Ljubljana, Turjaški trg št. 7.
 Tovarna s stroji:
 Trnovski pristan št. 8—10.
 Zaloga priprostega in najfinejšega
 lesenega in oblazinjenega pohištva.
 



 — Ustanovljeno 1847. —
 

IVAN KORENČAN

LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 5



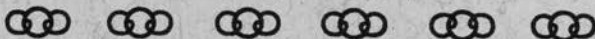
Telefon
št. 179

:: Tiskarna in stereotipija ::
kamenotiskarna in litografija

Telefon
št. 179

J. Blasnika nasl.
Ljubljana :: Breg št. 12

izvršuje vsa tiskarska in litografijska
dela po nizki ceni in v najkrajšem času.



FLORIAN



prijatelj moj,
gre na vsako
pot z menoj!
Ker se večkrat
z njim krepčam,
vedno zdrav
želod'c imam!

Pozor pred



ponaredbami!



Posebno na kolodvorih!

Naslov za naročila:

„FLORIAN“, Ljubljana.

Denarnega prometa do 31. decembra 1910 nad **564 milijonov** kron.
Najbolj varno naložen denar! Največja slovenska hranilnica!

Stanje
hranilnih
vlog nad
39 milijonov
kron.



Rezervni
zaklad nad
1,200.000
kron.

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani, (v lastni hiši), v Prešernovi ulici šte. 3

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po $4\frac{1}{4}\%$ brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. — Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. **Izguba vložnega denarja ni mogoča**, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi, **izključena vsaka špekulacija** z vloženim denarjem. — Za varčenje ima vpeljane lične **domače hranilnike**.

GRIČAR in MEJAČ

Prešernova ulica št. 9 LJUBLJANA Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo bogato zalogo storjene moške in ženske obleke ter priznana najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremočljiva lodnasta oblačila in plašče za turiste. Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki franko in zastonj.